

Protecția plantelor și activități agrotehnice în livadă în octombrie

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 08.10.2025 *Брой:* 10/2025

Se estimează ca luna octombrie va avea temperaturi în jurul normei climatice și precipitații aproape de medie. Temperaturile medii lunare în octombrie sunt estimate a fi mai ridicate decât norma obișnuită, care pentru zonele joase este între 20 și 23 °C, pentru câmpurile înalte – între 13 și 17 °C, iar pentru munți – între 3 și 8 °C. Temperatura maximă în timpul lunii va atinge până la 28-30 °C, iar cea minimă va fi în jurul valorii de 3-5 °C și aceasta spre sfârșitul lunii. Vor exista, de asemenea, condiții pentru ninsoare, dar în munți. Cantitatea lunară de precipitații va fi între 30 și 50 l./mp pentru majoritatea țării, în regiunile de sud-est — între 50 și 60 l./mp, iar în munți — de la 60 la 70 l./mp.

În primele zece zile ale lunii octombrie, condițiile agrometeorologice vor fi determinate de o vreme instabilă și temperaturi medii zilnice în jurul și sub normele climatice. În această perioadă, se prevăd precipitații de semnificație economică, îmbunătățind starea straturilor superioare ale solului și condițiile pentru efectuarea lucrărilor sezoniere de arat. În majoritatea zilelor celei de-a doua și a treia decade, condițiile agrometeorologice vor fi determinate de o vreme relativ uscată și temperaturi apropiate de cele obișnuite.

În octombrie, pentru plantațiile de mere și pere afectate de rapăn, este de dorit să se trateze cu o soluție de uree 5% la începutul căderii frunzelor, după recoltarea fructelor, pentru a reduce infecția.

Pentru speciile de sâmburoase, după căderea masivă a frunzelor, se recomandă stropirea cu o soluție de zeamă bordeleză 2% împotriva agenților patogeni ai ciuruirii frunzelor, moniliozei timpurii și basicării frunzelor de piersic.

Activități agrotehnice

În pepinierele pomicole

Se are grijă să se păstreze capacitatea de germinare a semințelor stratificate de sâmburoase. Începe pregătirea pentru scoaterea portaltoilor din semănături și a pomilor de doi ani din pepinieră. Portaltoii din semănături și pomii altoiți se scot după ce și-au încheiat vegetația – în a doua jumătate a lunii octombrie și noiembrie.

Plantele nu ar trebui să aibă frunze. Dacă frunzele nu au căzut, se folosește clorura de calciu 0,1-0,2% în acest scop. Irigarea facilitează scoaterea.

În plantațiile pomicole

Recoltarea migdalelor și a unor fructe de prune continuă

Recoltarea soiurilor de măr și păr de toamnă-iarnă ar trebui finalizată cel târziu până la mijlocul lunii.

Solul din intervalele dintre rânduri ale plantațiilor de un an și tinere este lucrat adânc. Dacă nu s-a efectuat fertilizarea înainte de plantare cu îngrășămintă fosforice și potasice, se aplică 50-60 kg de superfosfat și 20-22 kg de sulfat de potasiu - sau un alt îngrășământ fosforic și potasic în aceeași cantitate pe decare.

Îngrășămintele fosforice și potasice sunt, de asemenea, aplicate adânc în plantațiile pe rod.

În plantațiile de căpșuni

Înființarea de noi plantații de căpșuni continuă. Plantarea răsadurilor ar trebui finalizată cel târziu până la mijlocul lunii. Răsadurile ar trebui să fie despicate, cu o cantitate mică de pământ în jurul rădăcinilor. După plantare, se udă cu $0,5 - 1 \text{ dm}^3$ de apă per plantă.

Se efectuează ultima lucrare a plantațiilor pe rod – la o adâncime de 10-15 cm, cu plantele fiind ușor mușuroite.

Continuă scoaterea și pregătirea pentru depozitare la rece a răsadurilor pentru plantarea de primăvară-vară.

În plantațiile de zmeură

Se pregătesc suprafețele pentru înființarea de noi plantații de zmeură. Plantațiile pe rod sunt fertilizate cu 2-3 tone de gunoi de grajd, 20-30 kg de superfosfat și 10-15 kg de sulfat de potasiu - sau un alt îngrășământ fosforic și potasic în aceeași cantitate pe decare, după care îngrășămintele sunt încorporate adânc prin arat – 20-25 cm.

Zmeura de toamnă atinge vârful de producție

În plantațiile de coacăz negru

În caz de secetă, plantațiile pe rod și cele tinere sunt irigate. Se efectuează fertilizarea de toamnă cu 1-2 tone de gunoi de grajd, 20-40 kg de superfosfat și 10-15 kg de sulfat de potasiu – sau un alt îngrășământ fosforic și potasic în aceeași cantitate pe decare. Solul din intervalele dintre rânduri este lucrat la o adâncime de 15-18 cm, iar lângă plante – la 5-6 cm.

În plantațiile cu alte culturi

Se efectuează arătura de toamnă la o adâncime de 18-20 cm, ceea ce contribuie la asigurarea unei bune rețineri a umidității în sol din precipitațiile de iarnă.

După al treilea an, partea aeriană a plantațiilor de laur (dafin) se taie la 20-25 cm de colet. Tulpinele tăiate sunt mutate într-o încăpere uscată și bine ventilată pentru uscarea frunzelor.

Începe recoltarea fructelor de persimmon, rodie, actinidia (kiwi).

La sfârșitul lunii, dacă există risc de îngheț și pe vreme relativ uscată, toate plantele de laur (dafin) sunt mușuroite cu plugul.

Recoltarea fructelor de smochin continuă.

Se continuă îngrijirea butașilor verzi de actinidia, aronia, cătină și altele puse la înrădăcinare. Începe colectarea semințelor de sâmbovină pentru producerea portaltoilor de fistic.

Activități de Protecția Plantelor

În plantațiile pomicole

În pomii fructiferi se amplasează cuiburi și hrănitore pentru a atrage păsările benefice.

Benzile capcană din carton ondulat cu larve de viermi ai merelor, prunelor și nucilor sunt colectate și așezate în cuști suspendate în plantațiile de fructe – ciocănitore și alte păsări distrug larvele din benzi.

Dacă banda adezivă este plasată direct sub coroană, aceasta prinde și păsări, în principal țicleni, care pot suferi. Prin urmare, plasați inelele adezive lângă partea inferioară a trunchiului, dar nu prea aproape de sol.

Pe trunchiul fiecărui copac din plantațiile infestate de geometride, se plasează o bandă adezivă, la o înălțime de 20-100 cm. Benzile sunt făcute din hârtie, late de 20 cm, cu marginile superioară și inferioară legate. Se folosește un adeziv cu uscare lentă pentru acoperire. Pentru a preveni ascunderea insectelor înainte de a ajunge la bandă, scoarța crăpată de la bandă la suprafața solului este răzuită în prealabil.

Eclozarea fluturilor din moliile de iarnă mici (Operophtera brumata) are loc târziu în toamnă

Molia de iarnă mică (*Operophtera brumata*) dezvoltă o singură generație pe an. Eclozarea omizilor primăvara începe când mugurii se umflă. Eclozarea fluturilor are loc târziu în toamnă. Fluturii masculi zboară la amurg până la începutul iernii. Fluturii femele nu pot zbura și se târăsc pe trunchiul copacului, unde indivizii masculi le găsesc și le fertilizează. Ei iernează ca ouă, pe care le depun individual sau în grupuri mici în crăpături, sub scoarța crăpată a trunchiului, la baza bifurcațiilor ramurilor sau pe crenguțe, lângă muguri. Ouăle sunt foarte rezistente la temperaturi scăzute.

Fructele de măr și păr din punctele de manipulare sunt verificate pentru prezența păduchilor țestoși din California și de dud în zonele neinfectate.

Cuiburile de omizi ale fluturului defoliator american sunt numărate pentru a determina densitatea insectei.

Fluturile defoliator american (*Hyphantria cunea*) este o specie polifagă care atacă peste 200 de specii de plante - pomi fructiferi și foioase, arbuști. Omizile acestui dăunător deteriorează cel mai grav dudul, cireșul, nukul, mărul, prunul, părul, gutuiul, vișinul. Caisul este atacat mai rar. Insecta dezvoltă două generații anual, a doua generație apărând în iulie-august. Pupele iernează în sol sub copacii infestați.

Scuturarea, începută la sfârșitul lunii septembrie, continuă pentru a determina densitatea gărgăriței mugurilor de păr. Dacă densitatea depășește pragul de dăunare, înainte de depunerea ouălor, pomii sunt stropiți cu un insecticid de contact din toate grupele - Decis 100 EC (12,25 ml/da) sau alt preparat pe bază de deltametrin, Sumi Alpha 5 EC (0,03%), Karate Zeon 5 CS (15 ml/da), Lamdex extra (100-120 g/da) și altele.

Plantațiile de păr sunt stropite împotriva puricelui melifer al părului cu unul dintre insecticidele - Bermectin (40-120 ml/da) sau alt preparat pe bază de abamectină, Voliam Targo 063 SC (75 ml/da), Imidan 50 WG (150 g/da), Delegate 250WG (30 g/da), Dekka EC (50 ml/da) sau alt preparat pe bază de deltametrin, Movento 100SC (0,12-0,15%), Naturalis (100-200 ml/da), Sineis 480 SC (30-44 ml/da), Flipper (1-2 l/da).

Puricele melifer comun al părului (*Psylla pyri*) are două forme - de vară și de iarnă. Forma de iarnă are un corp gri închis și cap și torace gri-marou. Dăunătorul dezvoltă 4-5 generații pe an, iar uneori 6. Adulții, larvele și nimfele provoacă daune prin sugerea sevei din muguri, frunze, flori, fructe și lăstari ai părului.

Atunci când se hrănesc, psilidele excretă „roua de miere”, care contaminează părțile atacate, deoarece ciupercile de fumagină se dezvoltă secundar. Aceasta provoacă îmbătrânirea prematură a lăstarilor, crenguțelor și frunzelor prin creșterea conținutului de azot. În caz de proliferare în masă, provoacă epuizarea și moartea perilor.

iernează ca insectă adultă sub frunzele căzute, în crăpăturile copacilor, sub scoarța veche și crăpată și în alte ascunzișuri. La începutul primăverii, dăunătorul părăsește adăposturile de iarnă.

Crengile cu afide lănoase ale mărului (*Eriosoma lanigerum* Hausm.), parazitare de viespea parazită *Aphelinus mali*, sunt tăiate și păstrate într-un loc răcoros și umbrit, sub un șopron. Afidele lănoase cu această viespe sunt negre și nu au deschidere. Toamna, larvele și pupele viespei parazite intră în diapauză și iernează în corpurile mumificate înnegrite ale gazdelor lor, iar anul următor, primăvara, sunt folosite pentru controlul biologic.